

2^ο 1/Θ ΝΗΣΙΑΓΩΓΕΙΟ ΚΟΡΙΝΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΘΕΜΑ: «Ο φίλος μου το δέντρο»

Υπεύθυνη προγράμματος:
Παπαδοπούλου Χρυσή

Σχολικό Έτος: 2008-2009

Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Ν. Πιερίας
Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
Παρουσίαση Προγράμματος Π.Ε
Σχολικό Έτος : 2008-2009

Σχολείο: 2^ο 1/θ Νηπιαγωγείο Κορινού

Υπεύθυνη Νηπιαγωγός: Παπαδοπούλου Χρυσή

Αριθμός νηπίων: 13

Μέλη μαθητικής ομάδας:

Παταρίδης Δημήτρης, Κάιζερ Βικτώρια, Μαρούλας Στυλιανός,
Δημητριάδης Νίκος, Κέρογλου Λάζαρος, Φρονιμόπουλος Λάζαρος,
Ζουκάν Φελίτσια, Γεσίλι Ελτόν, Ιορδανόπουλος Παναγιώτης,
Καρατζάς Ιορδάνης, Κυραϊλίδης Πέτρος,
Δημητριάδου Κυριακή, Αρσένης Χρήστος.

Τίτλος προγράμματος: ***Ο φίλος μου το δέντρο.***

Διάρκεια προγράμματος: Ιανουάριος-Απρίλιος 2009

Αντί προλόγου

Τα παιδιά αγαπούν τη φύση και είναι σημαντικό να τα βοηθήσουμε να μάθουν από αυτήν την ηλικία να σέβονται και να προστατεύουν το περιβάλλον.

Στην προσπάθειά μας αυτή, ψάχνουμε και βρίσκουμε τρόπους και ευκαιρίες να τους δίνουμε ερεθίσματα και να κινητοποιούμε το ενδιαφέρον τους για θέματα που αφορούν τη φύση, ώστε να ευαισθητοποιούνται σε σχέση με την προστασία της.

Γνωρίζοντας ότι ο άνθρωπος με τις καταστροφικές του επεμβάσεις υποβάθμισε και περιόρισε την ύπαρξη των εκτάσεων με δέντρα καθώς και τις τεράστιες συνέπειες αυτής της ενέργειάς του στο περιβάλλον, στην οικονομία, στη ζωή μας, ας οδηγήσουμε όλο και περισσότερο τα μικρά παιδιά σε εμπειρίες και στάσεις φιλικές προς το περιβάλλον.

Κριτήρια επιλογής του θέματος

Κριτήριο επιλογής του θέματος στάθηκε η αφθονία δέντρων που έχει ο αύλειος χώρος του νηπιαγωγείου μας, η όμορη γειτνίασή μας με παιδική χαρά όπου υπάρχουν δέντρα, καθώς και το ότι βρισκόμαστε σε χωριό και οι περισσότερες αυλές και κήποι των σπιτιών φιλοξενούν κάποια δέντρα.

Έτσι τα παιδιά θα ασχολούνταν με μεγαλύτερο ενδιαφέρον με το συγκεκριμένο θέμα , μιας και το δέντρο είναι για μας τόσο οικείο και αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της καθημερινότητάς μας. Επίσης έχουμε την ευκαιρία να το παρατηρούμε άμεσα και καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Στόχοι και σκοποί του προγράμματος

- Ευαισθητοποίηση των παιδιών για το περιβάλλον και ειδικά για τα δέντρα.
- Υιοθέτηση νέων στόχων και συμπεριφορών.
- Μεταφορά μηνυμάτων στο ευρύ κοινό.
- Εξοικείωση με άγνωστους όρους όπως: αειθαλές, φυλλοβόλο, χλωροφύλλη, φωτοσύνθεση, γλυκόζη, δεντροφύτευση, μόλυνση.

- Απόκτηση αισθήματος ευθύνης για τη φύση και κατανόηση ότι δεν πρέπει να επεμβαίνουμε στο περιβάλλον και να ανατρέπουμε τους φυσικούς κανόνες.
- Γλωσσική, κοινωνικοσυναισθηματική, αισθητική καλλιέργεια.

Επιμέρους στόχοι

Τα παιδιά

- Να γνωρίσουν τα διάφορα δέντρα και να παρατηρήσουν τις αλλαγές που γίνονται σ' αυτά καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.
- Να μάθουν ποια είναι τα χαρακτηριστικά των δέντρων και τι χρειάζονται τα δέντρα για να αναπτύσσονται.
- Ν' αντιληφθούν ότι τα δέντρα είναι κατοικία ζώων και πουλιών.
- Να συνειδητοποιήσουν ότι τα δέντρα είναι πηγή ζωής για όλους και ότι δεν πρέπει να κινδυνεύουν και να απειλούνται από τον άνθρωπο.
- Να κατανοήσουν την χρησιμότητα, την προσφορά, τις ωφέλειες των δέντρων. Τη σπουδαιότητα της ύπαρξής τους στον πλανήτη Γη και τη μεγάλη αξία που έχουν για τη ζωή μας.

- Να αγαπούν τα δέντρα, να μάθουν να τα προσέχουν, να τα περιποιούνται και να τα φροντίζουν.
- Να σέβονται το κάθε δέντρο και να μη το καταστρέφουν.
- Να καλλιεργήσουν τις ικανότητές τους χρησιμοποιώντας υλικά από τα δέντρα.
- Να αποκτήσουν υπεύθυνη και ενεργή στάση για την προστασία του δέντρου.

Δραστηριότητες – Διαθεματική προσέγγιση του θέματος

1. ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ: Επισκεφθήκαμε το πάρκο του χωριού, τη γειτονική παιδική χαρά, το Πλατανόδασος για να παρατηρήσουμε τα δέντρα.

Μάζεψαν υλικό από τη φύση, όπως φύλλα, κλαδιά, καρπούς, κομμάτια φλοιού από κορμούς δέντρων, σπασμένα κελύφη από αυγά πουλιών, φτερά και πούπουλα.

Παρατήρησαν ότι στα δέντρα της αυλής του νηπ/γείου μας υπήρχαν μανιτάρια, μυρμηγκοφωλιές, ιστοί από αράχνες. Έβλεπαν καθ' όλη τη διάρκεια της χρονιάς πουλιά να συχνάζουν στα κλαδιά τους και την Άνοιξη συγκεκριμένα και τρεις μπούφους.

Έμαθαν για τα μέρη του δέντρου (ρίζες, κορμός, κλαδιά, φύλλα, άνθη, καρποί) και το ρόλο που έχουν αυτά στη ζωή του.

Παρατήρησαν τα νεύρα στα φύλλα και το πόσο διαφέρουν τα φύλλα μεταξύ τους ως προς το μέγεθος, το σχήμα, το τελείωμα στις άκρες τους. Ακόμη πρόσεξαν το πώς αλλάζει το χρώμα τους και ο ήχος τους όταν αυτά ξεραίνονται.

Συνειδητοποίησαν ότι για να μεγαλώσει ένα δέντρο είναι απαραίτητα το χώμα, το νερό, ο αέρας και το φως του ήλιου.

Γνώρισαν διάφορα δέντρα (κωνοφόρα, πλατύφυλλα, οπωροφόρα, καλλωπιστικά, δέντρα της αυλής, του δάσους).

Έκαναν φυτολόγιο με διάφορα είδη δέντρων, φύλλα, καρπούς που συγκέντρωσαν.

Μιλήσαμε για τα φυλλοβόλα και αειθαλή δέντρα, τη χλωροφύλλη, τη φωτοσύνθεση.

Κάποιες πολύ ζεστές ανοιξιάτικες μέρες απόλαυσαν τη σκιά και τη δροσιά των δέντρων στην αυλή του νηπ/γείου και παρατήρησαν τη διαφορά της θερμοκρασίας όταν βρίσκονταν κάτω από τα δέντρα.

Πραγματοποιήσαμε επισκέψεις στην Δασική Υπηρεσία και στην Πυροσβεστική.

Συζητήσαμε για τα προϊόντα που παίρνουμε από το δέντρο, για τα δώρα του δέντρου. Συμπληρώσαμε τις γνώσεις που αφο-

ρούν την προσφορά και τις ωφέλειες του δέντρου, καθώς επίσης και τους κινδύνους που αυτό διατρέχει.

Συμμετείχαν σε δεντροφύτευση και επίσης συνήθισαν να μαζεύουν τα άχρηστα χαρτιά και να τα πηγαίνουν στους ειδικούς κάδους για ανακύκλωση.

Κατάλαβαν ότι όταν τα δέντρα απειλούνται, απειλείται και η βιολογική ισορροπία στη φύση.

2. ΓΛΩΣΣΑ: Διαβάσαμε πολλά βιβλία για τα δέντρα, παραμύθια, ποιήματα, μύθους, διηγήθηκαν ιστορίες.

Έπαιξαν με γλωσσοδέτες, αινίγματα, ακροστιχίδες, εικονόλεξα, παροιμίες και εκφράσεις σχετικές με τα δέντρα και διάφορα γλωσσικά παιχνίδια.

Εμπλούτισαν το λεξιλόγιό τους με νέες λέξεις (αιθαλές, φυλλοβόλο, σπέρμα, δενδρύλλιο, βλαστός, γεωπόνος, όξινη βροχή, ξυλεία, χλωροφύλλη, φωτοσύνθεση, βελονοειδή, ανθοφορία, δεντροφύτευση, ρετσίι, ρύπανση, σάκχαρα, ανακύκλωση).

Αντέγραψαν λέξεις, βρήκαν σύνθετες και παράγωγες σχετικές με το δέντρο, αντιστοίχισαν λέξεις με εικόνες.

Υπαγόρευσαν κι εγώ έγραψα το γράμμα προς τον κ. Δήμαρχο, ζητώντας τη βοήθεια και συμπαράστασή του στη δεντροφύτευση που θέλαμε και τελικά κάναμε.

Έκαναν πίνακες αναφοράς με: τα μέρη του δέντρου, ονόματα δέντρων, τις οικογένειες των φύλλων, τα είδη καρπών που δίνουν τα δέντρα, τρόπους προστασίας των δέντρων.

Έγραψαν πινακίδες με συνθήματα για την προστασία των δένδρων, διάφορα μηνύματα για την προσφορά τους και μια αφίσα με τους κινδύνους που απειλούν τα δέντρα.

Μάθαμε πώς λέγεται το δέντρο σε διάφορες γλώσσες.

Έμαθαν να περιγράφουν, να συμμετέχουν σε συζητήσεις και να επιχειρηματολογούν.

3. ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ: Βγήκαμε στην αυλή του νηπ/γείου μας, μέτρησαν και βρήκαν πόσα δέντρα υπάρχουν. Ετοίμασαν σε καρτελάκια τους αριθμούς και κόλλησαν σε κάθε δέντρο από έναν.

Μέτρησαν με σχοινάκι την περίμετρο του κορμού του κάθε δέντρου και την κατέγραψαν.

Βρήκαν την ηλικία ενός κομμένου δέντρου μετρώντας τους δακτύλιους που είχε στον κορμό του.

Εξήγησαν πώς ένας σπόρος καταλήγει να γίνεται δέντρο και αφού ζωγράφισαν αυτή την εξέλιξη, έβαλαν τις εικόνες στη σειρά σε χρονική ακολουθία.

Βρήκαν ανάμεσα σε πολλές εικόνες, ποια αντικείμενα προέρχονται από το δέντρο και τα διαχώρισαν από τα υπόλοιπα.

Ταξινόμησαν φύλλα με κριτήριο το χρώμα, το σχήμα, το μέγεθος και ανάλογα με το σε ποια οικογένεια ανήκουν. Σειροποίησαν φύλλα από το μεγαλύτερο στο μικρότερο και αντίστροφα.

Ανακάλυψαν με τα κομμένα φύλλα την έννοια της συμμετρίας, ψάχνοντας να βρουν το άλλο μισό.

Σειροθέτησαν κλαδιά ανάλογα με το μήκος τους (από το πιο κοντό στο πιο μακρύ) και το πάχος τους (από το πιο χοντρό στο πιο λεπτό).

Έκαναν διατάξεις με δέντρα ανάλογα με το ύψος τους (από το πιο χαμηλό στο πιο ψηλό).

Ομαδοποίησαν τα είδη καρπών που δίνουν τα δέντρα (φρούτα, σπέρματα, κουκουνάρια).

Αντιστοίχισαν δέντρο-καρπό, δέντρο-εποχή.

Απόλαυσαν ένα επιτραπέζιο παιχνίδι που ετοιμάσαμε, στο οποίο υπάρχουν αριθμημένα κουτάκια και κουτάκια-σύμβολα και οι παίκτες κινούνται στο ταμπλό αναλόγως και σύμφωνα με τις οδηγίες.

4. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΗ: Έκαναν τυπώματα με φύλλα και απολιθώματα φύλλων με πηλό.

Κατασκεύασαν το δικό τους δέντρο με κολλάζ, κόβοντας και κολλώντας διάφορα υλικά πάνω σε χαρτόνι κάνσον

(κομμάτια φλοιού για κορμό, κλαδάκια για κλαδιά, φύλλα, άνθη και καρπούς από χαρτόνι).

Σε ζωγραφισμένο δέντρο κόλλησαν αληθινά φύλλα για να κάνουν το φύλλωμά του.

Ζωγράρισαν τα διάφορα μέρη του δέντρου, την εξέλιξή του, το δέντρο στις τέσσερις εποχές, ποιήματα σχετικά με το δέντρο, δέντρα να καίγονται, καθώς και τον πίνακα του ζωγράφου Γ. Παραλή: «Πεύκο στ' ακρογιάλι».

Πάνω σε φύλλα κόλλησαν πλαστελίνη για χαρακτηριστικά προσώπου και αφού φτιάξαν τα φυλλοπροσωπάκια, έπαιξαν μ' αυτά κουκλοθέατρο.

Συμμετείχαν σε μουσικοκινητικά παιχνίδια από το βιβλίο της Κυνηγού-Φλάμπουρα (όμορφη μηλιά, ξυλοκόπος, τα δεντράκια, σκαρφαλώνω), σε κινητικά και ομαδικά παιχνίδια όπως «πουλάκια και φωλιές», σε μιμητικά (είμαστε δέντρα που...).

Στο τέλος της σχολικής χρονιάς , στα πλαίσια της καλοκαιρινής μας γιορτής, εκθέσαμε κάποιες από τις ομαδικές εργασίες των παιδιών και τα παιδιά παρουσίασαν το θεατρικό δρώμενο με τίτλο «η φωνή των δέντρων». Επίσης πήραμε μέρος στην εκδήλωση δημοσιοποίησης δράσεων που διοργάνωσε το Γραφείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και οι υπεύθυνοι Σχολικών δραστηριοτήτων, στο Συνεδριακό Κέντρο του Δήμου Κατερίνης, στις 10 και 11 Ιουνίου 2009.

Αξιολόγηση

Τα νήπια καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος, ανταποκρίθηκαν με μεγάλο ενθουσιασμό και θέρμη, τόσο στις επισκέψεις που πραγματοποιήσαμε όσο και στις υπόλοιπες δραστηριότητες.

Μέσα απ' αυτές κατανόησαν την τεράστια αξία και την προσφορά των δέντρων, το πόσο πολύτιμα είναι για τη ζωή μας και τη διατήρηση της ισορροπίας στη φύση και το πώς επηρεάζουν το κλίμα ενός τόπου και κατ' επέκταση, όλης της γης.

Πιστεύω ότι οι στόχοι του προγράμματος επιτεύχθηκαν. Μπήκαν θεμέλια για την ευαισθητοποίησή τους σχετικά με προβλήματα που απειλούν τη φύση, τα δέντρα. Τα παιδιά πείστηκαν, με όσα είδαν, άκουσαν κι έμαθαν, να νοιάζονται για τα δέντρα και να τα προστατεύουν. Ανέπτυξαν ένα αίσθημα ευθύνης απέναντι στα δέντρα και καλλιέργησαν οικολογική συνείδηση.

Πλούτισαν τις γνώσεις τους, ασκήθηκαν σε όλους τους τομείς ανάπτυξής τους και απέκτησαν στάσεις και συμπεριφορές που επιδιώχτηκαν.

Βιβλιογραφία

- Κοίτα πώς είναι το δέντρο, Διεθνές κέντρο βιβλίου
- Τα δέντρα, Μάρθα Σέγκεν-Φόντε, Αγροτικές Συνεταιριστικές Εκδόσεις
- Φυτρώνει, φυτρώνει ο σπόρος, Σαμ Γκόντουιν, Πατάκη
- Το δέντρο που έδινε, Σελ Σιλβερστάιν, Δωρικός
- Ένα δέντρο ζητάει αυλή, Λίτσα Παναγιωτοπούλου, Μίνωας
- Το Κυπαρίσσι που τα έβαλε με τον ουρανό, Λουάν Τζούλις, Ελληνικά Γράμματα
- Το δέντρο που το λέγανε Φίλιο, Ιβάν Γκάντσεφ & Ντιμίτερ Ινκίοφ, Πατάκη
- Ο Κότσυφας απαιτεί το δάσος να σωθεί, Βαγγέλης Ηλιόπουλος, Πατάκη
- Ήταν μια χαρούμενη πλαγιά, Άννα Αμπατιέλου, Πατάκη
- Το δάσος της ξύλινης ξύστρας, Κώστας Μάγος, Πατάκη
- Τα δάση κάνουν τις θάλασσες, Γιο Σομεί, Σύγχρονοι Ορίζοντες
- Από το δέντρο στο τραπέζι - Ερευνητές
- Από το ξύλο στο χαρτί - Ερευνητές
- Παιδική εγκυκλοπαίδεια Ντίσνεϋ, ο κόσμος των φυτών
- Πώς ένα βιβλίο έγινε χαρταετός, Τασούλα Τσιλιμένη, Καστανιώτη
- Ήταν ένα μικρό χαρτάκι, Αντιγόνη Παρούση - Αλέξης Κυριτσόπουλος, Ελλην. Γράμματα
- Το δέντρο (εγκυκλοπαίδεια), εκδ. Δεληθανάσης

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΤΗΝ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ

Το μεγαλείο της ομορφιάς των δέντρων στο Πλατανόδασος

Μετράμε και βρίσκουμε την ηλικία ενός δέντρου

Συλλέγουμε μέρη του δέντρου και τα ταξινομούμε

Ετοιμάζουμε καρτέλες με την ονομασία τους

Δημιουργούμε την ιστορία της γέννησης ενός δέντρου

Ιδού η εξέλιξη του σπόρου σε δέντρο

Διακρίνουμε τρεις κατηγορίες δέντρων ανάλογα με τους καρπούς

Ταξινομούμε τα φύλλα σε οικογένειες

Συνθέτουμε το δικό μας δέντρο

Τα μηνύματα του φίλου μας δέντρου για την προσφορά του

Στην Πυροσβεστική Υπηρεσία

Επίσκεψη σε βιομηχανία ξηρών καρπών

Επίσκεψη στη Διεύθυνση Δασών

Η ανακύκλωση χαρτιού σώζει πολλά δέντρα από το κόψιμο

Η βοήθεια του κ. Αντιδημάρχου στην δεντροφύτευσή μας

Τα καταφέραμε!!

Ονειρευόμαστε το μελλοντικό δέντρο

Από την παρουσίαση του προγράμματός μας στο νηπιαγωγείο μας

Από την παρουσίαση του προγράμματός μας στο Συνεδριακό κέντρο του Δήμου Κατερίνης, στις εκδηλώσεις των Υπευθύνων Σχολικών Δραστηριοτήτων του νομού μας (10-6-2009)

***Δεν υπάρχει καλύτερη κληρονομιά
για τις επόμενες γενιές, από το να
φυτέψεις δέντρα.***